

Z A P I S N I K
sa 101. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 14. septembra 2015. godine

Sjednica je počela u 14 sati i 5 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marta Šćepanović, Husnija Šabović, Šefkija Murić, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Draginja Vuksanović, Veljko Vasiljević, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

Sjednici su prisustvovali predstavnici predlagača Predloga zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, kao i Predloga zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu: Zoran Pažin, ministar pravde, i Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direkcije za organizaciju pravosuđa u Ministarstvu pravde

Takođe, u radu sjednice, shodno članu 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učestvovao je i Veselin Radulović, pravni zastupnik NVO MANS, dok je rad sjednice pratila i Vasilija Obradović, saradnica na projektima NVO Instituta alternativa.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

- 1. Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, koji je podnijela Vlada Crne Gore**
- 2. Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, koji je podnijela Vlada Crne Gore.**

Prije prelaska na rad po dnevnom redu, Odbor je usvojio i zapisnike sa 96, 97 i 98. sjednice Odbora, dok je povodom 99. zapisnika, poslanica Snežana Jonica istakla da je potrebno dodatno poraditi na koncepciji istog.

PRVA TAČKA – Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću

Ministar pravde Zoran Pažin u uvodnom obraćanju ocijenio je da je Predlog zakona o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću najsloženiji zakonski tekst koji se do sada našao pred Odborom, u korpusu propisa koji uređuju pravosuđe i postupke pred sudovima. Istakao je da je predložen savremen, pravno i stručno utemeljen tekst, koji je usaglašen sa svim standardima Evropske unije u ovoj oblasti. Zakon uređuje uslove i postupak za oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, a takođe je uređen i postupak za oduzimanje one imovine koja je nastala kriminalnom djelatnošću ukoliko postoji određena vremenska vezanost za vršenje krivičnih djela, i ukoliko postoji veza sa drugim okolnostima koje su od značaja za

oduzimanje. Osnovni princip je da niko ne smije da zadrži imovinsku korist koju je pribavio krivičnim djelom. Dalje je ukazao da kriminološka istraživanja pokazuju da sama osuda učinilaca krivičnih djela na zatvorske kazne, posebno ako se prihvati prigovor koji se ponekad čuje da je sudska kaznena politika nekada neprimjereno blaga u pojedinom oblastima, pokazuje da sama osuda počinilaca ne rješava ozbiljno ovo pitanje. Naime, naveo je da je dosadašnja kriminalna struktura, usljed raznih okolnosti, samo opstajala i jačala, a razlog za to treba tražiti u nedirnutoj ekonomskoj moći organizovanog kriminala. Način na koji bi se ovaj problem riješio je trajno oduzimanje imovinske koristi, ukoliko postoji vremenska vezanost i druge okolnosti koje to omogućavaju, u roku od godinu dana nakon što je donešena pravosnažna sudska presuda u određenom katalogu krivičnih djela. Ministar Pažin je, kao drugo važno pitanje, istakao privremeno oduzimanje imovine, odnosno zamrzavanje, i zapljenu pokretnih stvari, kao jedan takođe važan vid zamrzavanja imovine. Ovo pitanje je važno kako bi država na vrijeme locirala ovu imovinu, čak i prije samog krivičnog postupka. S tim u vezi, naveo je da Tužilaštvo ima mogućnost, i prije nego što se obrati sudu, da naredbom uredi to pitanje i privremeno zabrani raspolaganje iznosom sa bankovnih računa, potraživanjima iz obligacionih odnosa, udjelima i akcijama iz privrednih društava, kao i prihodima ostvarenih na osnovu udjela i akcija privrednih društava. Imajući u vidu da se na ovaj način u visokoj mjeri suspenduju ljudske slobode i prava, postoji obaveza Tužilaštva da bez odlaganja o tome obavijesti sud koji je u prilici da preispita takve odluke Tužilaštva. Ministar je ukazao da je drugi dio zakona posvećen upravljanju ovom imovinom, gdje je na najširi mogući način obuhvaćen krug lica kojem se ne može povjeriti upravljanje. Konačno, zaključio je da će ovim zakonom biti moguće oduzimanje i od lica prema kojima nije moguće voditi krivični postupak, zbog činjenice smrti ili nastupanje nekih drugih okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje.

Advokat Mreže za afirmaciju nevladinog sektora, Veselin Radulović, na početku je podsjetio na zajedničku sjednicu Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu i Odbora za antikorupciju, kada su donešene ocjene i stavovi o inkriminaciji djela nezakonitog bogaćenja, na šta Ministarstvo pravde nije odgovorilo. S tim u vezi, kazao je da se ovim Predlogom zakona ne tretira krivično djelo nezakonito bogaćenje javnih funkcionera, te je zaključak da u Ministarstvu pravde ne postoji politička volja da se isto inkriminiše. Kao problematično, istakao je činjenicu da su važeći Zakonik o krivičnom postupku i Krivični zakonik Crne Gore značajno protivrječni, kada je u pitanju privremeno oduzimanje imovine. Veselin Radulović je objasnio da Zakonik o krivičnom postupku propisuje teži standard za okrivljene, kada je u pitanju dokazivanje da li je ta imovina stečena zakonito, dok je, kako je naveo, Krivični zakonik prilično povoljniji za učinioce. Na kraju, istakao je da je ključna stvar oduzeti imovinu koja bi i dalje služila za vršenje kriminalnih radnji.

Ministar pravde je odgovorio da Ministarstvo pravde neće raditi na pomenutoj inkriminaciji zbog pretjerane pravne konfuzije, jer krivično djelo, pored posledice, mora imati i radnju. U ovo situaciji, ne bi mogli imati i procijeniti vinost, ali takođe ne bi imali ni radnju krivičnog djela.

Poslanik Veljko Vasiljević je naveo da je za neka djela, za koja je propisana kazna zatvora od osam godina ili teža, kazna određena previsoko i da bi rehabilitovala od oduzimanja protivpravno stečene imovinske koristi ogroman broj slučajeva zloupotreba. Takođe, mišljenja je da je korupcija na visokom nivou vrlo malo tretirana ovim Predlogom.

Ministar Pažin je odgovorio da postoji razlika od oduzimanja imovine stečene konkretnim djelom, od oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Dakle, ima i drugih propisanih krivičnih djela iz oblasti korupcije.

Poslanica Snežana Jonica je navela je Predloženi zakonski tekst dobro oruđe za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Međutim, za ostvarenje cilja, potrebno je da se onemogući izigravanje pojedinih normi, te je najavila amandmane u vezi sa definicijom obuhvata lica od kojih će se sve oduzimati imovina. S tim u vezi, nije sigurna da su članom 8 i 9 navedena sva lica kod kojih se nalazi ili na koja se vodi imovina. takođe, tražila je pojašnjenje u dijelu stupanja na snagu zakona, kao i za član 84, vezano za započete postupke.

Minisar pravde je vezano sa krug lica koji treba biti obuhvaćen, ukazao na dva aspekta. Prvi se odnosi na porodične krugove koji su obuhvaćeni oduzimanjem. Međutim, imovina će se oduzeti i od svih trećih lica na koje je imovina prenešena, ukoliko se utvrdi da su na bilo koji način imali svijest o tome da ta imovina potiče od kriminalne djelatnosti. Kada je riječ o prelaznim i završnim odredbama, naveo je da je uobičajeno da se na započete postupke primjenjuje zakon koji je do tada bio na snazi, a važno je istaći da mi i sada imamo zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

Poslanica Azra Jasavić kazala je da je taj zakon potreba crnogorskom društvu, jer je pitanje povjerenja građana u rad pravosuđa i tužilaštva vezan upravo za primjenu ovog zakona. Kada je riječ o kažnjavanju onih koji su kriminalom stekli imovinu, navela je da njima nije važno koja zatvorska kazna će im se odrediti, već koliko će im se oduzeti od onoga što su oni uzeli od građana.

Poslanik Milorad Vuletić, ocijenio je da predloženi zakonski tekst ovu pravnu oblast uređuje mnogo preciznije, kvalitetnije i jasnije, nego do sada, ta da se radi o dobrom zakonu, kvalitetno urađenom, i od strane DPS-a će imati podršku.

Advokat Mreže za afirmaciju nevladinog sektora je dodatno ukazao na nedostatke Predloga zakona koji se odnose na pokretanje postupaka koji se tiču privremenog i proširenog oduzimanje imovine.

Poslanica Snežana Jonica je u svom komentaru, vezano za povezana lica i lica koja mogu biti obuhvaćena, navela da je bolje preciznije definisati ta treća lica.

Minisar Pažin je dodatno pojasnio da je ovim zakonom dato da postoji osnov sumnje, odnosno osnovana sumnja kad god postoji nesrazmjera između imovine nekoga čija se imovina razmatra i njegovih zakonito stečenih prihoda. Vezano za pitanje poslanice Jonice, odgovorio je da je intencija Ministarstva da sva lica koja na bilo koji način participiraju u ovome što je predmet zakona, budu istim obuhvaćena.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je jednoglasno (9 glasova „za“) podržao Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Sa ove sjednice, a u vezi prve tačke, Skupštini je upućen sljedeći:

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI STEČENE KRIMINALNOM DJELATNOŠĆU

Odbor je u prisustvu većine članova i predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore.

Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagača i rasprave koja je vođena, Odbor je **jednoglasno** podržao podneseni Predlog zakona i predlaže Skupštini da isti usvoji.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određena je poslanica Azra Jasavić, članica Odbora.

DRUGA TAČKA - Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu

Predstavnica predlagača, generalna direktorica Direktorata za pravosuđe, Marijana Laković Drašković istakla je da se radi o veoma značajnom tekstu predloga zakona, dodajući da će se usvajanjem ovog zakona doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva predviđenih Strategijom za reformu pravosuđa 2014-2018. Istakla je da je Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 23, kao jednom od mjera za jačanje profesionalizma, stručnosti i efikasnosti pravosuđa predviđena izmjena pravnog okvira koji će biti osnov za transformaciju Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije u nezavisnu i samodrživu instituciju. Takođe, navela je da je jedan od razloga za izradu Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sadržan i u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2014. godinu, gdje su date preporuke da se ojača nezavisnost Centra, kao i njegov administrativni i finansijski kapacitet.

Pomoćnica ministra, Laković Drašković dalje je navela da je Skupština Crne Gore donijela novi Zakon o Sudskom savjetu i sudijama kao i Zakon o Državnom tužilaštvu, kojima je propisano je da kandidati za sudije odnosno kandidati za državne tužioce moraju završiti inicijalnu obuku prije izbora za sudije i državne tužioce.

Govoreći dalje o Predlogu zakona, navela je da je uvodnim članovima Predloga zakona predviđeno osnivanje Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i obuke koje se u okviru njega organizuju. Definisano je da Centar, pored organizovanja obuka sudija i tužilaca, može organizovati i sprovoditi obuke i advokata, notara, javnih izvršitelja, savjetnika, službenika i pripravnika u sudovima i državnim tužilaštvima. Drugi dio zakonskog predloga, kako je istakla predstavica predlagača, predviđa organizaciju i nadležnost Centra, pa se u tom dijelu definišu organi Centra i to: Upravni odbor, koji upravlja Centrom i Programski savjet, u svojstvu stručnog organa. U ovom dijelu, navodi se i precizira sastav, izbor nadležnost, mandat Upravnog odbora, kao i način rada i odlučivanja, uslovi za prestanak članstva i prava i dužnosti predsjednika

Upravnog odbora. U nastavku teksta predloga zakona na sličan način propisuju se odredbe koje su vezane za Programski savjet. Kako je istakla predstavnica predlagača, treće poglavlje posvećeno je odredbama koje se odnose na predavače, stručna lica kao predavače, mentore i naknadu za njihov rad, dok četvrti dio Predloga zakona uređuje i definiše programe i obuke, navodeći prvenstveno odredbe vezane za inicijalne i kontinuirane obuke, ali i program za posebne obuke.

Dio koji se odnosi na finansiranje rada Centra, istakla je Laković Drašković, predmet je petog poglavlja Predloga zakona, gdje se navodi da se sredstva za rad obezbjeđuju u posebnom razdijelu Budžeta Crne Gore, i to u iznosu od 2% opredijeljenog budžeta za sudstvo i državno tužilaštvo. Kao dodatni izvori sredstava neophodnih za rad navode se i donacije i pokloni, kao i prihodi koji se ostvaruju izdavanjem publikacija, sprovođenja posebnih obuka, projekata, grantova kojima se doprinosi ostvarivanju nadležnosti Centra. Prema riječima pomoćnice ministra, prelazne i završne odredbe definišu rokove za izbor organa Centra, upis, kao i rokove za donošenje statuta i drugih akata. Zaključila je da se njime predviđaju i definišu i ostale tehničke stvari koje se odnose na opremu, dokumentaciju i sl.

Poslanica Azra Jasavić, uzevši riječ, pozdravila je predlaganje ovog zakona, navodeći da je pitanje koje se postavlja njegova primjena, jer se na teoretskoj ravni radi o veoma dobrom zakonu, koji će dobiti podršku poslanika Pozitivne Crne Gore. Poslanica Jasavić istakla je da je glavno pitanje na koje treba obratiti pažnju ono koje se odnosi na pitanje mentora u Centru, jer od njih može uticati dosta toga.

Poslanica Snežana Jonica, u svom izlaganju navela je da suštinski podržava Predlog zakona, navodeći da je Ministarstvo pravde uočilo da postoji velika potreba za obukom nosilaca pravosudne funkcije. Poslanica Jonica izrazila je dilemu u odnosu na sastav Upravnog odbora, istakavši da treba pronaći način da to ne bude zatvoreni krug ljudi, te da je potrebno proširiti opseg onih koji će definisati ko su mentori koji će obezbijediti da obuke budu kvalitetne i efikasne. U dijelu kontinuiranih obuka, kako je istakla poslanica Jonica, bitno je obratiti pažnju i na poznavanje Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama, kao i na samu praksu Evropskog suda za ljudska prava, kao vrlo bitan segment u obučavanju kadrova.

Poslanica Draginja Vuksanović, u svojoj riječ, istakla je da podržava predlog zakonskog teksta, ali i da ima određene dileme. Prva od njih tiče se činjenice da su prema Predlogu zakona, svi kandidati za tužioce i sudije dužni da prođu inicijalnu okuku. S tim u vezi, poslanica je istakla da može doći do neobične situacije, u slučaju kada neko kao ona, dakle predavač i profesor na fakultetu, sa položenim pravosudnim ispitom koji ispunjava sve zakonske uslove da konkuriše za mjesto državnog tužioca ili sudije, mora da prolazi inicijalnu obuku. Sljedeće pitanje koje je uputila predstavnicima predlagača jeste zašto smatraju da neko ko je profesor pravnih nauka sa položenim pravosudnim ispitom, i ko ima bogato znanje ne može biti mentor, dodajući da je mišljenja da ovaj dio treba amandmanskim doraditi i upotpuniti.

Poslanik Veljko Zarubica, u svom izlaganju osvrnuo se na dvije stvari, postavljajući pitanje predstavnicima predlagača kad je planirano da Centar za obuku zaživi. Drugo pitanje poslanika Zarubice odnosilo se na finansiranje Centra, pa je s tim u vezi pitao da li će resorno ministarstvo uspjeti da participira za budžet za 2016.

godinu i dodao da je mišljenja da je potrebno uraditi analizu fiskalnog uticaja, kao i zatražiti mišljenje Ministarstva finansija tim povodom.

Ministar pravde, Zoran Pažin, u svom izlaganju naveo je da ovaj zakon treba posmatrati u okviru komplementarne cjeline sa Zakonom o sudskom savjetu i sudijama i sa zakonom koji tek treba da se donese, dodajući da se radi o Zakonu o pripravnici u sudstvu, tužilaštvu i pravosudnom ispitu. Taj sistem zakona, kako je naveo ministar Pažin treba da obezbijedi jasnu profilaciju kvaliteta, napredovanje pravosudne struke zasnovano na zaslugama, koja počinje već od selekcije pripravnika u pravosudnim organima. Kada je u pitanju mogućnost izbora, naveo je da je to pitanje zatvoreno usvajanjem Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, po kojem zakon predviđa karijerne sudije i tužioce, što donekle znači zatvaranje unutar profesije te se u tom dijelu ne može dalje polemisati. Na pitanje poslanika Zarubice koje se tiče finansiranje rada Centra, ministar je odgovorio da je to pitanje na kojem snažno insistira Evropska komisija a tiče se finansijske održivosti Centra. Ministarstvo pravde je, prema riječima ministra, uradilo neophodnu analizu i dodao da se radi o iznosu sredstava koliko dobija Vrhovni sud, odnosno Centar za obuku sudija, koja je posebna organizaciona jedinica u okviru Vrhovnog suda. S tim u vezi, istakao je da se radi o sredstvima koja će svakako biti planirana za narednu godinu u okviru budžeta za sudstvo. Međutim, kako je ocijenio ministar Pažin, ideja da se Centar finansira u okviru budžeta za Vrhovni sud nije dobra, jer će se u njemu, pored sudija edukovati i tužioci, ali i advokati, notari, izvršitelji i dr. Zbog svega navedenog, zaključio je da je od velike važnosti da Centar bude finansijski održiv.

Pomoćnica ministra Laković Drašković, u svom odgovoru istakla je da su mentori zaduženi samo za praktični dio obuke, dok je odgovarajući na dilemu poslanice Vuksanović navela da je prema Predlogu zakona predviđeno pohađanje inicijalne obuke po skraćenom programu.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je jednoglasno (9 glasova „za“) podržao Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu.

Sa ove sjednice, a u vezi druge tačke, Skupštini je upućen sljedeći:

I Z V J E Š T A J

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O CENTRU ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Odbor je u prisustvu većine članova i predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore.

Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagača i rasprave koja je vođena, Odbor je **jednoglasno** podržao podneseni Predlog zakona i predlaže Skupštini da isti usvoji.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određena je poslanica Azra Jasavić, članica Odbora.

TEKUĆA PITANJA: U okviru tekućih pitanja, predsjednik Odbora je podsjetio na poziv od strane Vrhovnog državnog tužioca, Ivice Stankovića, da članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu posjete tu instituciju, i dodao da je ista planirana za 16. septembar t.g. u 11h. Naime, zbog ograničenog prostornog kapaciteta zgrade Državnog tužilaštva, predsjednik Odbora je zamolio da se uvaži sugestija Tužilaštva da Odbor odredi sedam članova koji će posjetiti tu instituciju.

Predsjednik Odbora je takođe saopštio da je 23. septembra u Evropskom parlamentu u Briselu hitno zakazan interparlamentarni sastanak Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta i nadležnih odbora nacionalnih parlamenata na temu: „Situacija na Mediteranu i potreba za cjelovitim pristupom migracijama“. S tim u vezi, istakao je da je u pozivu upućenom Skupštini Crne Gore predviđeno da na sastanku učestvuje jedan predstavnik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu kao i jedan predstavnik Odbora za ljudska prava i slobode, ali i da se vodi računa da jedan predstavnik bude iz redova pozicije, a drugi iz redova parlamentarne manjine. Takođe, obzirom da nije predviđen odlazak i nekog iz Službe kao prevodioca, Kolegijum predsjednika je sugerisao da Odbor delegira poslanike koji raspolažu sa dobrim znanjem engleskog jezika, kako bi aktivno učestvovali na sastanku. S tim u vezi, poslanici su se saglasili da ispred Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu učešće na sastanku uzme poslanik Šefkija Murić.

Sjednica je završena u 15 sati i 55 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder